

Sygn. akt VII U 831/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2023 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Renata Gąsior

Protokolant sek. sąd. Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 1 lutego 2023 r. w Warszawie

sprawy A. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania A. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 15 stycznia 2021 r. nr (...)

oddala odwołanie.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

W dniu 6 września 2021 r. A. O. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 15 stycznia 2021 r. nr (...). W uzasadnieniu odwołujący wskazał, że nadal pozostaje w stosunku pracy z płatnikiem składek i nieprzerwanie jest na zwolnieniu lekarskim, nie otrzymał od płatnika wypowiedzenia lub rozwiązania umowy o pracę, a także PIT-11 (odwołanie, k. 3-3 v. a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy podniósł, że wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające, ponieważ w deklaracjach rozliczeniowych A. O. wskazywał jedynie składkę zdrowotną z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od 2 kwietnia 2014 r. W tym czasie został zatrudniony na podstawie umowy o pracę, która stanowiła tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym i umożliwiła zwolnienie z obowiązku ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej działalności. Odwołujący poinformował organ rentowy, że nadal jest zatrudniony u płatnika (...) Sp. z o.o. i przebywa na zwolnieniu lekarskim, a w spółce (...) nie jest zatrudniony od marca 2016 r. Zgodnie z decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w N. z 19 listopada 2020 r. A. O. został wyłączony z ubezpieczeń społecznych jako pracownik u płatnika (...) Sp. z o.o. A. O. nie odwołał się od tej decyzji. Tym samym zdaniem organu rentowego odwołujący powinien podlegać ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (odpowiedź na odwołanie, k. 5-5v. a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. O. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce (...) od 10 grudnia 2012 r. do 1 czerwca 2016 r. (bezsporne). W okresie od 1 lutego 2016 r. odwołujący był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z.. Z tytułu umowy o pracę przychody odwołującego wynosiły w 2017 r. – 167.799,93 zł, w 2018 r. – 104.040,00 zł, a w 2019 r. – nie odnotowano przychodów z tytułu umowy o pracę (bezsporne, a nadto pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. z 27 października 2020 r.- akta ZUS).

Decyzją z dnia 19 listopada 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział (...) Oddział w W. nr (...) stwierdził, że A. O. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeń emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 22 lutego 2019 r. A. O. nie złożył odwołania od tej decyzji. Decyzja ta jest prawomocna (decyzja ZUS z 19 listopada 2020 r. nr (...) - akta ZUS).

Od dnia 24 marca 2012 r. A. O. prowadzi indywidualną pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą (...) A. O. z siedzibą w miejscowości (...) (...) w gminie R.. Działalność ta była zawieszana i wznawiana. Ostatnie wznowienie miało miejsce 2 kwietnia 2014 r. i od tej daty status działalności jest aktywny. W 2017 r. odwołujący złożył w Urzędzie Skarbowym PIT-36, który został przez niego opłacony po terminie 17 lipca 2018 r. Odwołujący opłacał z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej podatek VAT w dniach 17 kwietnia 2018 r., 21 sierpnia 2018 r, 26 października 2018 r. (wydruk z CEiDG, pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. z 27 października 2020 r.- akta ZUS).

A. O. w okresie od 7 września 2018 r. do 21 lutego 2019 r. pobierał zasiłek chorobowy. Decyzją z 17 kwietnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił odwołującemu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego (bezsporne).

Decyzją z dnia 15 stycznia 2021 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, że A. O. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia 22 lutego 2019 r. (decyzja ZUS z 15 stycznia 2021 r. nr (...) - akta ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów w szczególności tych znajdujących się w aktach organu rentowego, które w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne.

Zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022r., poz. 1009) – dalej jako ustawa systemowa - na Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych ciąży obowiązek zapewniania rzetelności i kompletności informacji gromadzonych na kontaktach ubezpieczonych i kontaktach płatników składek. Natomiast art. 34 ust. 2 ustawy systemowej stanowi, że wszelkie informacje znajdujące się na koncie płatnika składek są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. O. od decyzji z dnia 15 stycznia 2021 r. nr (...), jako niezasadne, podlegało oddaleniu.

Kluczowe znaczenie w przedmiotowej sprawie miało rozstrzygnięcie kwestii, czy A. O. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach: od dnia 22 lutego 2019 r. W skarżonej decyzji – rozstrzygnięto jedynie to, że odwołujący podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Odwołujący, składając odwołanie podkreślał, że w okresie wskazanym w zaskarżonej decyzji był on nadal zatrudniony jako pracownik w (...) Sp. z o.o. i z tego tytułu powinien podlegać ubezpieczeniom społecznym. Z tej perspektywy konieczne było ustalenie, czy w wskazanym w skarżonej decyzji spornym okresie od 22 lutego 2019 r. A. O. powinien podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, czy też posiadał inny tytuł do objęcia go obowiązkowymi ubezpieczeniami.

Sąd ustalił, wbrew twierdzeniom odwołującego, że nie podlega on obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia jako pracownik w spółce (...) Sp. z o.o. Wynika to przede wszystkim z prawomocnej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział (...) Oddział w W. z dnia 19 listopada 2020 r. nr (...). W tej decyzji organ

rentowy stwierdził, że A. O. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeń emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od 22 lutego 2019 r. W związku z tym, jedynym tytułem do ubezpieczeń odwołującego była prowadzona przez niego działalność gospodarcza.

Dla przeprowadzenia w tym zakresie prawidłowej analizy istotne znaczenie mają przepisy ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Art. 6 ust. 1 pkt 5 te same ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Dotyczy ich także obowiązek podlegania ubezpieczeniu wypadkowemu, bowiem art. 12 ust. 1 ww. ustawy wskazuje, że obowiązkowo takiemu ubezpieczeniu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu.

W myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, z wyjątkiem ust. 6a.

Z art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają ubezpieczeniom od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. We wskazanym przepisie ustawodawca określił czasowe granice podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu wyznaczając je momentami rozpoczęcia i zaprzestania wykonywania działalności. Zaprzestanie działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 13 ust. 4 ustawy systemowej, uchylające obowiązek ubezpieczenia może być okresowe, spowodowane przerwą w jej wykonywaniu. Musi to jednak wiązać się z wolą zaprzestania tej działalności w sposób definitywny, co winno znaleźć formalny wyraz w wyrejestrowaniu działalności z ewidencji działalności gospodarczej, względnie w jej zawieszeniu. Wykreślenie z ewidencji – zgodnie z treścią art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U. z 2017r., poz. 2168 ze zm.) – również jest wpisem, podobnie jak wpis do ewidencji, który ma charakter deklaratoryjny. To oznacza, że legalizuje on wykonywanie działalności gospodarczej i wyznacza czasowe granice bycia przedsiębiorcą. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 listopada 2005 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I UK 20/05 (OSNP 2006/19-20/2309), wskazał, że nie przesądza on jednak o faktycznym prowadzeniu tej działalności, ale prowadzi do domniemania prawnego (art. 234 k.p.c.), według którego osoba wpisana do ewidencji jest traktowana jako prowadząca działalność gospodarczą. Domniemanie to może być obalone, co jednak wymaga przeprowadzenia przeciwdowodu. Racjonalną konsekwencją zaniechania prowadzenia działalności gospodarczej jest bowiem wykreślenie przedsiębiorcy z ewidencji działalności gospodarczej. Dlatego też, brak wykreślenia z ewidencji, chociaż nie decydujący dla ustalenia prowadzenia działalności gospodarczej, nie może być pomijany przy ustalaniu faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010r., I UK 240/09, Lex nr 585723). Dodatkowo, uwzględniając poglądy judykatury (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 25 marca 2014 r., III AUa 759/13, Lex nr 1469388, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 marca 2015r., III AUa 1687/14 Lex nr 1711382) pamiętać należy, że sam wpis do ewidencji działalności gospodarczej stanowi tylko podstawę rozpoczęcia działalności gospodarczej w rozumieniu jej legalizacji i nie można utożsamiać go z podjęciem takiej działalności. Jeżeli więc, mimo formalnego figurowania w ewidencji działalności gospodarczej, ubezpieczony nie wykonywał żadnych usług lub sprzedaży, czy innych czynności, które wchodziły w zakres przedmiotowy działalności ujawnionej w ewidencji, ani nawet nie podejmował takich czynności jak zamawianie towarów, rekrutacja pracowników, poszukiwanie kontrahentów itp., to w konsekwencji należy uznać, że nie do utrzymania jest domniemanie wynikające z wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, że działalność tą ubezpieczony wykonywał (-uje) (rozpoczął jej prowadzenie), a zatem nie może też dojść do objęcia go ubezpieczeniem społecznym w myśl art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Analizując to zagadnienie nie można jednak zapominać o obowiązku przedsiębiorcy jakim jest zadbanie o to, by dane zawarte w rejestrze były prawdziwe. Z tym wiąże się też przepis art. 33 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, który wprowadza zasadę domniemania prawdziwości danych wpisanych do rejestru. Z tego domniemania wynika, że taki przedsiębiorca, który zaniedbał obowiązek uaktualnienia danych w ewidencji, musi się liczyć z tym, że to na nim

będzie spoczywał ciężar jego obalenia. Tak też przyjmuje się w orzecznictwie sądowym, wskazując że wpis do ewidencji działalności gospodarczej ma charakter dowodowy i stwarza domniemanie faktyczne, że osoby wpisane do ewidencji prowadzą działalność gospodarczą od daty wskazanej w zaświadczeniu o wpisie do ewidencji do daty określonej w decyzji o wykreśleniu wpisu z ewidencji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2000 roku, II UKN 568/99, OSNAPiUS 2001 nr 22, poz. 678, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 6 czerwca 2013 roku, III AUa 1928/12, LEX nr 1339313, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 1 marca 2016 roku, III AUa 961/15). Ww. domniemanie oczywiście może być w procesie obalone, jednakże inicjatywa dowodowa w tym zakresie należy do osoby, która z faktu tego wywodzi pozytywne dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c.), a więc w niniejszej sprawie do ubezpieczonego.

Przenosząc powyższe na grunt rozpatrywanej sprawy, Sąd ustalił, że A. O. w okresie od 2 kwietnia 2014 r. jest osobą prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) A. O. z siedzibą w miejscowości (...) (...) w gminie R.. W związku z tym, w myśl art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych odwołującego należało traktować jako osobę prowadzącą działalność gospodarczą. Odwołujący w toku sprawy nie podnosił, że działalności tej nie prowadził. Z danych znajdujących się w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika, że status działalności jest aktywny. Z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, przede wszystkim z pism Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. wynika, że z tytułu prowadzonej działalności A. O. w 2017 r. złożył w Urzędzie Skarbowym PIT-36. Ponadto w 2018 r. odwołujący opłacał z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej podatek VAT. Sąd miał na uwadze, że odwołujący nie przedstawił dowodów mogących świadczyć o faktycznym nie prowadzeniu działalności gospodarczej pod nazwą (...) A. O.. Co prawda brak jest takich informacji, które pozwalałyby uznać, że odwołujący z tytułu prowadzonej działalności od 22 lutego 2019 r. osiągał jakiegokolwiek dochody. Z analizy zaprezentowanych przepisów i z utrwalonego na ich tle orzecznictwa wynika jednak domniemanie prawdziwości danych wpisanych do rejestru. Oznacza to, że to odwołujący, szczególnie że zarejestrował działalność, powinien udowodnić, że faktycznie nie prowadził działalności. Odwołujący tego jednak nie uczynił, zatem w tych okresach, na jakie wskazał ZUS i jakie wynikają z wpisów w CEIDG, został potraktowany jako osoba prowadząca działalność gospodarczą.

Dodatkowo, dla wzmocnienia zaprezentowanej argumentacji, wskazać należy, że brak przychodów z działalności, nie musi być przesądzający, aby uznać, że doszło do zaprzestania działalności bądź że nie została ona rozpoczęta. Na taką tezę wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 lipca 2016 r. (III AUa 848/16, Lex nr 2087882) i Sąd Okręgowy, podzielając ten pogląd, przyjął, że okoliczności faktyczne ustalone w przedmiotowej sprawie potwierdzają, że od 2 kwietnia 2014 r. (od daty wznowienia działalności) działalność była prowadzona. Wskazują na to deklaracje składane do Urzędu Skarbowego. W rozpatrywanej sprawie ubezpieczony nie został wykreślony z ewidencji osób prowadzących działalność gospodarczą z urzędu, a zatem należy przyjąć, że nie zaprzestał jej prowadzenia. Reasumując należało przyjąć, że działalność była prowadzona, a odwołujący nie obalił domniemania prawnego płynącego z wpisu do ewidencji.

W kontekście powyższego Sąd Okręgowy zważył, że w stanie faktycznym niniejszej sprawy w spornym, określonym w decyzji okresie odwołujący nie podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, nie posiadał też innego tytułu do ubezpieczeń społecznych, a podlegał on ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy ocenił, że zaskarżona decyzja organu rentowego jest zgodna z prawem, a zatem brak jest podstaw do jej zmiany. Na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie podlegało więc oddaleniu.

Sędzia SO Renata Gąsior